

25.9.26

חידושים והתפתחויות בתחום האנרגיה

נוהל התקשרויות חדש לאגודות שיתופיות - השלכות על עסקאות אנרגיה בקיבוצים ובמושבים
יניב בירנבאום¹



לקוחות ושותפים יקרים,

אנו שמחים להציג בפניכם, מעת לעת, שינויי רגולציה וחידושים שיש בהם כדי להשפיע על מיזמים שונים בתחום האנרגיה.

חוזר זה עניינו ב"נוהל התקשרויות של אגודה שיתופית - 2026", שפרסמה רשמת האגודות השיתופיות ביום 23.9.2026, ובהשלכותיו על עסקאות אנרגיה בקיבוצים ובמושבים.

עיקרי הנוהל

ביום 23.9.2026 פרסמה רשמת האגודות השיתופיות "נוהל התקשרויות של אגודה שיתופית - 2026". הנוהל קובע את הדרך שבה אגודה בוחרת צד להתקשרות, מנהלת משא ומתן וחותרת על הסכמים. בין היתר, נקבע בנוהל כלהלן:

- פנייה למציעים תיעשה בכתב ובנוסח זהה, וכל שינוי בתנאים יפורסם מחדש.
- הוועד נדרש לתעד בפרוטוקול את ההצעות ואת הנימוקים לבחירת הזוכה ולדחיית ההצעות האחרות.
- יש לנהל "תיק התקשרות" הפתוח לעיון החברים.
- כל הסכם יכלול מגנון ביטול, עילות ביטול ותקופת הודעה מוקדמת.
- הנוהל מסדיר את חובות הגילוי וההימנעות של בעלי תפקידים במצב של ניגוד עניינים.
- נקבע איסור מוחלט לפצל עסקה כדי להימנע מאישור בפורום המתאים.
- ההוראות בעניין "עסקה מהותית" וניגוד עניינים מחייבות, ואגודה אינה רשאית לשנותן בנוהל הפנימי שלה.

¹ יובהר, כי אין במידע המפורט במסגרת מסמך זה כדי לשמש או להיחשב כיעוץ משפטי ו/או המלצה משפטית ו/או חוות דעת משפטית ו/או תחליף ליעוץ משפטי ותכנוני קונקרטי ואין להסתמך על המידע המפורט בו בכל צורה שהיא. יובהר כי כל פעולה שתעשה על פי המידע המוצג הינה על אחריות הקורא בלבד.

עסקאות אנרגיה כ"עסקה מהותית"

הנוהל מגדיר "עסקה מהותית" בין היתר כעסקה שעניינה מקרקעין וכהתקשרות שאינה "התקשרות שוטפת". מכאן שהסכמי אופציה, שכירות והתקשרויות שונות עם יזמים לפרויקטים אגרו-וולטאיים, חוות שרתים, מתקני אגירה, תחנות כח ומתקנים סולאריים קרקעיים הם ככלל עסקאות מהותיות.

עסקה כזו טעונה אישור של האסיפה הכללית לפני החתימה, ונוסח ההסכם אמור להיות מצורף להזמנה לאסיפה ולסדר היום לעיון החברים.

החשיבות של הליך תקין

המשמעות המעשית היא שהקפדה על הליך תקין הופכת לחלק מהותי מהעסקה עצמה. תלונות של חברים לרשות ייבחנו לפי הנוהל, לפי תקנון האגודה ולפי הנוהל הפנימי שלה. הליך בחירה שאינו שוויוני או שאינו מתועד, או אישור בפורום שאינו המתאים, עלולים לחשוף את העסקה לטענות נגד תוקפה.

לכן, על אגודות שיתופיות ויזמים לשלב את הליך האישור באגודה כבר בתכנון העסקה ובלוחות הזמנים שלה, להסדיר מראש את שמירת הסודיות מול חשיפת ההסכם לחברים וכן לנהל הליך שוויוני ומתועד לבחירת היזם בהתקשרות. מומלץ כי כל אגודה שיתופית תסדיר נוהל התקשרויות פנימי על מנת להימנע מביקורת שיפוטית על אופן התהליך בהמשך.

סיכום

יש לציין כי לא ברור מה מקור הסמכות של רשות האגודות השיתופיות להתערב בתהליכי אישור פנימיים של התקשרויות מסחריות, ובפרט להוביל לכך שהסכמים הכוללים סעיפי סודיות יופצו לעשרות או מאות חברי אגודה. עם זאת, ברור שעמידה בדרישות הנוהל כבר בשלב בחירת היזם, או לכל הפחות קביעת נוהל פנימי המסדיר תהליך תקין, עשויה להגן על תוקף העסקה מפני טענות ותלונות בהמשך הדרך. מומלץ לתעד את תהליך בחירת היזם ואת אישור ההתקשרות.

קישור לנוהל - כאן

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בעניין זה.

יניב בירנבאום, עו"ד

דוא"ל: yanivb@ek-lawyers.com